privința arborării unui costum tipic și tradițional sînt cele din Satu Mare, Alba și Olt.

Sperăm că această stagiune ne va da de gîndit și nu vom uita ca pe viitor să îndreptăm ceea ce astăzi ni s-a părut necorespunzător.

În cadrul aceleiași acțiuni de valorificare și difuzare a creației populare în rîndul maselor, Muzeul satului a inițiat seri cultural-folclorice cu proiecții de filme etnografice (Semnul bradului, Ceramica neagră de Marginea, Meșterii lemnului etc.) și audiții de poezie și muzică populară ca: balade, cîntece eroice, doine, strigături și cîntece ceremoniale.

Festivalul obiceiurilor de iarnă din Transilvania, desfășurat în luna decembrie, a completat programul manifestărilor anului 1972.

Deși începutul nu a fost prea promițător și stagiunea estivală nu și-a găsit deplina împlinire, credem că pe viitor, printr-o temeinică colaborare cu casele de creație populară vom selecta și vom aduce în mijlocul nostru cele mai reprezentative formații, mesagere ale folclorului românesc.

Sanda LARIONESCU

TUDOR VIANU
— 75 DE ANI DE LA NAȘTERE —

La 27 decembrie 1972 s-au împlinit 75 de ani de la nașterea unuia dintre reprezentanții de seamă ai spiritualității românești din deceniile 3—6 ale secolului nostru, cel care a fost Tudor Vianu.

Cu acest prilej, Muzeul literaturii române, continuîndu-și seria manifestărilor omagiale, a deschis o expoziție cu tema „Contribuția lui Tudor Vianu la dezvoltarea literaturii și culturii românești". Expoziția își propune să marcheze momentele și aspectele cele mai semnificative ale vieții și operei scriitorului.

Prezentînd aspecte din mediul familial, din anii de școală, din timpul studiilor superioare, în țară și peste hotare, desăvîrșite prin doctoratul în filozofie obținut la Tübingen (Germania) — cu teza „Das Wertungsproblem in Schillers Poetik" (*Problema valorii în poetica lui Schiller*) —, încercăm să sugerăm ambianța care a contribuit în mod hotărît la formația spirituală și intelectuală a lui Tudor Vianu.

Laborioasa sa activitate — în domeniul filozofiei, mai ales în ce privește filozofia culturii (definiția, originea, evoluția culturii și teoria valorilor), în domeniul esteticii (obiectul esteticii, definiția artei, sistematizarea domeniului esteticii, integrarea esteticii în domeniul culturii), în problemele criticii, istoriei și teoriei literare — este amplu ilustrată în expoziție.

Fără a putea cuprinde, bineînțeles, întreaga gamă de aspecte pe care le implică opera unei personalități atît de marcante ca a lui Tudor Vianu, ne-am străduit să colecționăm și să selectăm documentele cele mai semnificative — manuscrise, publicații și fotografii de epocă, ediții princeps, lucrări de artă, portrete, busturi.

Aducînd pe această cale un modest omagiu celui care prin cea mai mare parte a operei sale a contribuit la dezvoltarea literaturii și culturii românești, Muzeul literaturii române mulțumește totodată familiei I. Vianu, care a pus la dispoziție, cu generozitate, multe din materialele prezentate în expoziție.

La 13 noiembrie, în cadrul „Rotondei 13", la Muzeul literaturii române a avut loc o întîlnire omagială, consacrată celei a 75-a aniversări de la nașterea lui Tudor Vianu. Manifestarea, prezidată de acad. Șerban Cioculescu și acad. Iorgu Iordan, s-a bucurat de prezența unui numeros public. Vorbitorii — acad. Șerban Cioculescu și „trei dintre foștii studenți ai lui Tudor Vianu" — prof. univ. Al. Dima, prof. univ. Edgar Papu și prof. univ. Zoe Dumitrescu-Bușulenga — au evocat personalitatea profesorului.

În încheierea manifestării au fost audiate fragmente de lecturi și conferințe, imprimate de Tudor Vianu, care se păstrează în fonoteca de aur a Radiodifuziunii.

Lidia MUNTEANU

EXPOZIȚIA „OSCAR WALTER CISEK ÎN CULTURA ȘI LITERATURA ROMÂNEASCĂ"

Născut la 6 decembrie 1897, scriitorul român de limbă germană Oscar Walter Cisek ar fi împlinit nu de mult 75 de ani.

Muzeul literaturii române, marcînd omagial data unei aniversări literare, își propune să prezinte publicului vizitator o suită de mărturii legate de existența și activitatea atît de diversă și de bogată în substanța ei a acestui intelectual de înaltă ținută care a fost Oscar Walter Cisek.

Desigur, spațiul limitat al unei expoziții nu poate cuprinde în totalitatea ei o activitate atît de vastă, desfășurată în decursul a cîtorva decenii,

https://biblioteca-digitala.ro

și asupra căreia nu există încă un aparat critic constituit. În cazul nostru a fost necesar ca autorul expoziției să facă el însuși investigații minuțioase care au dus la descoperirea unor documente elocvente în ilustrarea activității scriitorului și, totodată, la o viziune proprie asupra ei.

Debutînd în 1919, în ziarul german din Sibiu „Deutsche Tagespost", Cisek desfășoară încă de la începutul carierei sale literare o rodnică activitate publicistică în revistele din țară și din străinătate, avînd ca principală preocupare răspîndirea dincolo de hotarele țării a valorilor artistice și culturale din România.

Nenumărate articole despre literatura și arta românească apar sub semnătura sa în reviste germane din străinătate ca: „Prager Presse", „Literarische Echo" sau în revista „Kulturnachrichten aus Rumänien", inițiată în mod special pentru popularizarea și promovarea peste hotare a valorilor spirituale românești.

Adînc integrat în mișcarea culturală a țării, Cisek are strînse legături cu mulți dintre scriitorii epocii: Lucian Blaga, Ion Pillat, Tudor Vianu, Vasile Voiculescu. O frumoasă amiciție, nutrită de multiple afinități spirituale și de o structură temperamentală asemănătoare, va dăinui între Cisek și Blaga pînă la sfîrșitul vieții. Blaga găsește în Cisek un interlocutor cu calități deosebite, și-i încredințează intime îndoieli față de propria-i creație. (Mărturia concretă a acestei relații este prețiosul dialog epistolar publicat de Alexandru Oprea în numerele 3 și 4/1972 ale revistei „Manuscriptum".)

De formație culturală germană, autor de limbă germană, aparținînd însă total climatului spiritual românesc, Cisek devine scriitorul cel mai indicat să tălmăcească marile opere ale literaturii române, preocupare ce va rămîne statornică pînă la sfîrșitul vieții. Aria traducerilor lui cuprinde textele cele mai semnificative ale producției literare românești (atît poezie cît și proză), de la Arghezi și Bacovia pînă la Mihail Sadoveanu și Zaharia Stancu.

Cisek este o prezență vie în cele mai prestigioase reviste din epocă — „Gîndirea", „Cugetul românesc", „Revista Fundațiilor Regale" — cu nenumărate cronici literare și plastice, susținînd în acest timp numeroase conferințe cu teme din literatura și arta românească. În această ordine de idei, trebuie să remarcăm că O. W. Cisek este printre primii care observă originalitatea versului arghezian, fiind, de asemenea, un statornic admirator al artei narative a lui Mihail Sadoveanu, despre care a scris în repetate rînduri. Tot el, prin numeroase articole publicate în „Universul literar", „Cugetul românesc", „Gîndirea", informează cititorii români despre viața literară germană și, în special, despre mișcarea expresionistă germană, exemplificînd-o cu poezii din Georg Trakl, Iwan Goll, Theodor Daubler și alții, traduse împreună cu Ion Pillat.

Cum firesc este, spațiul cel mai întins al expoziției a fost acordat însă creației literare originale. Primele lui poezii, influențate de mișcarea expresionistă ce atinge în anii debutului literar al lui Cisek punctul culminant, apar în revistele germane din România „Frühling", „Klingsor", „Ostland". Versurile sale primesc în curînd aprecierea unor cunoscuți poeți germani ca: Theodor Daubler, Iwan Gool, Max Frisch și sînt strînse în volumul *Die andere Stimme* (*Vocea cealaltă*) apărut la Dresda, în 1934.

Întreaga vigoare creativă a lui O. W. Cisek se manifestă însă în opera epică dedicată în exclusivitate omului și peisajului românesc. Afirmarea i-o aduce volumul ce poartă titlul cunoscutei sale nuvele *Die Tatarin* premiat cu prestigiosul premiu „Kleist" în 1929, la sugestia Annei Seghers. (Semnalăm scrisoarea elogioasă a lui Thomas Mann adresată lui Cisek cu acest prilej).

Pescarii din Delta Dunării și țăranii maramureșeni, încadrați în peisajul specific, sînt eroii celor două romane *Der Strom ohne Ende* (*Fluviul fără sfîrșit*, 1937) și *Vor den Toren* (*În fața porților*, 1950).

Interesul scriitorului este captat de fizionomia morală a țăranului român conturată în lupta permanentă cu o natură de multe ori potrivnică.

Reprezentativ pentru munca de elaborare și pentru conștiința scriitoricească a lui Cisek este panoul din expoziție dedicat romanului *Pîrjolul*, ampla frescă a răscoalei lui Horea, Cloșca și Crișan, roman care a primit premiul „Ion Creangă" al Academiei Române și care i-a adus titlul de membru al Academiei din Berlin.

Autenticitatea, forța epică a romanului, sînt rodul unei titanice munci de documentare și de reconstituire a epocii. Cu emoție își informează soția într-o suită de cărți poștale trimise din călătoria făcută pe urmele eroilor și pe locurile aprinse de „pîrjol", despre diferitele etape de strîngere a materialului: *„Sînt fericit că am văzut Munții Apuseni cu oamenii lor blînzi și plini de suflet... sînt mulțumit că mi-a fost dat să calc și pe acest pămînt, sfințit de faptele iobagilor revoluționari"*. Sau *„Am găsit aci un material imens, documente în original, am făcut descoperiri și am ținut în mîinile mele actul de condamnare la moarte al lui Horia, Cloșca, și Crișan"*.

Amplitudinea personalității lui Cisek, receptat astăzi ca scriitor bilingv, ca marcantă prezență europeană reușește să fie cuprinsă în expoziție în momentele ei cele mai importante, reprezentate expozițional prin manuscrise, publicații, ediții princeps, volume cu dedicații, o bogată iconografie, acte și corespondență, majoritatea provenite din fondul Muzeului literaturii române, celelalte oferite cu amabilitate de soția scriitorului, căreia îi mulțumim și pe această cale.

Sperăm că expoziția noastră reușește să definească figura *„unui scriitor cucerit de viață, a unui poet stăpînit de vis, a unui lucid și a unei generozități interioare, conduse de un ideal de omenie și frumos"*, cum îl caracteriza Ion Biberi.

Octaviana MIHĂILESCU

https://biblioteca-digitala.ro